

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-09-18 | ALLM.2018.1694

Miljökontoret

Ärende 7

Ärenderubrik

Dnr: ALLM.2018.1694

Sammanfattning av ärendet

En uppföljning har genomförts av verksamheten inom miljönämndens hela verksamhetsområde för perioden januari till augusti 2018. Den innefattar även en uppföljning av kontrollplanen enligt livsmedelslagen och tillsynsplanen enligt miljöbalken. Kontorets olika grupper har brutit ner målen i Verksamhetsplan 2018-2020 till specifika mål eller aktiviteter som ska genomföras under året. Syftet med uppföljningen är att kontrollera att det arbete som beslutats av miljönämnden och som är nämndens ansvar, också genomförs. Miljönämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstemännen utför. Miljökontoret föreslår att miljönämnden godtar uppföljningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-09-18

Uppföljning miljönämndens verksamhet 1 jan-31 augusti 2018

Ärendet

En uppföljning har genomförts av verksamheten inom miljönämndens hela verksamhetsområde för perioden januari till augusti 2018. Den innefattar även en uppföljning av kontrollplanen enligt livsmedelslagen och tillsynsplanen enligt miljöbalken. Kontorets olika grupper har brutit ner målen i Verksamhetsplan 2018-2020 till specifika mål eller aktiviteter som ska genomföras under året. Syftet med uppföljningen är att kontrollera att det arbete som beslutats av miljönämnden och som är nämndens ansvar, också genomförs. Miljönämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstemännen utför. Verksamheten kommer framöver att följas upp varje tertiäl i samband med det ordinarie bokslutet. Miljökontoret föreslår att miljönämnden godtar uppföljningen.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

1. Miljönämnden godtar uppföljningen av verksamheten för januari-augusti 2018.

Helena Götherfors

Miljöchef

Handläggare: Helena Götherfors

Miljöchef

Miljökontoret

Telefon (direkt): 08-523 019 28

E-post: helena.gotherfors@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Uppföljning av miljönämndens verksamhet januari-augusti 2018

Inledning

En uppföljning har genomförts av verksamheten inom miljönämndens hela verksamhetsområde för perioden januari till augusti 2018. Den innefattar även en uppföljning av kontrollplanen enligt livsmedelslagen och tillsynsplanen enligt miljöbalken. Kontorets olika grupper har brutit ner Verksamhetsplanens mål till specifika mål eller aktiviteter som ska genomföras under året. Syftet med uppföljningen är att följa upp att det arbete som beslutats av miljönämnden och som är nämndens ansvar, också genomförs. Miljönämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstemännen utför. Verksamheten följs upp varje tertiäl i samband med det ordinarie bokslutet.

1. Uppföljning av livsmedelskontroll

Planerad kontroll

Den planerade kontrollen sker enligt den arbetsplan som gruppen tagit fram för att säkerställa att alla verksamheter får den kontroll som de ska ha enligt den riskklass som de tillhör. Varje handläggare ansvarar för att planera och utföra sin del av kontrollerna. Arbetet följs upp varje vecka på gruppens tavelmöte. Totalt ska 868 kontroller genomföras under året.

Utförd planerad kontroll	Mål antal planerad kontroll	Utfört	Uppföljande kontroll – antal	Andel (%)
542	868	62 %	119	21 %

Uppföljande kontroll

Uppföljande kontroll syftar till att följa upp de eventuella brister i livsmedelssäkerheten eller i redligheten som vi upptäckt vid den planerade kontrollen. Andelen uppföljande kontroller minskar och är nu 21 %. Det kan jämföras med samma period 2017 då andelen uppföljande kontroller var 26 %.

Kommentar: Livsmedelskontrollen har genomfört 62 % av den planerade kontrollen för året, vilket följer det som vi har planerat. Det innebär att vi just nu ligger bra till.

Klagomål

Livsmedelskontrollen är beroende av information från allmänheten för att få reda på eventuella brister av olika karaktär. I vissa klagomålsärenden har vi bedömt att en oplanerad kontroll ska ske, i vissa fall togs detta upp i den ordinarie kontrollen alternativt via telefon/e-post.

Antal klagomål Totalt	Klagomål på hygien, märkning, skadedjur, antal	Klagomål- misstänkta matförgiftningar, antal	Övrigt antal
62 (48)	36 (13)	22 (16)	4 (19)

Kommentar: Antalet klagomål har ökat jämfört med motsvarande period 2017. En anledning kan vara att miljökontoret varit aktiva i media. Även den varma sommaren kan vara en bidragande orsak eftersom t.ex. kylar och frysar i större utsträckning inte fungerat som de ska.

RASFF (Rapid alert system for food and feed)

EU har ett system för varning av hälsovådliga livsmedel – RASFF. Sedan mars 2018 har Sverige ett svenskt varningssystem som är integrerat med det system som alla EU-länder använder. Det är en av förklaringarna till en ganska stor ökning av inkomna RASFF. Att utreda dessa ärenden tar ibland lång tid och det går inte att planera i förväg samt svårt att avgiftsfinansiera. Under året har följande 23 RASFF inkommit:

RASFF			
1	Aflatoxin i pistagenötter från USA	13	Hepatit A i frysta jordgubbar från Polen
2	Gluten i glutenfria majschips från Belgien	14	Höga toxinhalt i blåmusslor från Sverige
3	Odeklarerade allergener i konfektyr från Sverige	15	Listeria monocytogenes i fryst majs och majsblandning från Ungern
4	Norovirus i ostron från Frankrike	16	Odeklarerat innehåll av hasselnötter i glassprodukt från Tyskland
5	Odeklarerade allergener i Bovetemjöl från Sverige	17	Plastbitar i krossade tomater från Italien
6	Yoghurt som släppts ut på marknaden från ej godkänd anläggning från Sverige	18	Odeklarerad allergen i glass från Polen
7	Listeria i majs från Ungern	19	Glasbitar i pumpafrön som använts vid tillverkning av bars
8	Odeklarerad allergen i Sish Köfte från Sverige	20	Metallbitar i mjölkpulver som använts i pannkakstillverkning
9	Seasambröd från oregistrerad anläggning i Sverige	21	Plastbitar i youghurtdryck från Polen
10	Odeklarerad allergen i kosttillskott från Kina	22	Odeklarerad allergen i Ravioli från Sverige
11	Metallbitar i godis på lösvikt från Danmark	23	Odeklarerade allergener i cashewnötter från Sverige
12	Odeklarerad sulfat i kosttillskott		

Upphörda verksamheter, ägarbyten och nya verksamheter

Under perioden januari till augusti har ett flertal förändringar skett med upphörda och nya verksamheter samt de som bytt ägare.

- 15 företag har upphört
- 33 företag har anmält ägarbyte
- 11 nya livsmedelsföretag

Vi har en servicegaranti som innebär att nya verksamheter ska få första kontroll inom 3 månader efter det att verksamheten startat. Det påverkar våra planerade kontroller, särskilt under perioder med många ägarbyten.

Projekt och aktiviteter

Livsmedelskontrollen genomför under året flera projekt, dock något färre än tidigare år. Det övergripande syftet är att projektarbete leder till ökad samsyn mellan handläggarna, det ökar effektiviteten och bidrar till kompetensutveckling. Det kan också vara tydligt och rättssäkert för verksamhetsutövaren när samma fokus på kontrollen genomförs inom en bransch. Flera samverkansprojekt är därför regionala eller nationella. Följande aktiviteter har genomförts eller påbörjats:

Projekt/Aktivitet	Period	Syfte Koppling till mål	Metod	Status	Antal objekt	Kommentar/Resultat/Effekt
Kontrolldag "Får du det du betalar för?" – Miljösamverkan Stockholm	Mars	Redlighet, samverkan, verifiering	Inspektion	Klart	14/14	Gemensamt projekt i länet för att kontrollera att det som står på menyn också är det som serveras. Såg bra ut i Södertälje där 12 verksamheter av 14 serverade det som utlovades.
Dricksvatten – workshop och kontrollbyardag	Maj - okt	Säkra livsmedel, samsyn, kompetens	Inspektion	Pågår		Regionalt/nationellt projekt för att stärka kontrollen av dricksvattenanläggningar. Workshopen i maj är genomförd med Sörmlandsinspektörer. I juni genomfördes en samsynsinspektion med Gnesta kommun. I september genomförs samsynsinspektioner med Gnesta kommun. I oktober kommer ytterligare en workshop/samarbetsmöte genomföras i Södertälje.
Vattenautomater – Miljösamverkan Stockholm	Sept	Säkra livsmedel	Provtagning	Pågår	8	Kontroll av vattenautomater i 8 anläggningar (hamburg-/restauranger). Provtagningen utfördes den 5 september. Gemensam kampanjdag där 5 inspektörer deltog. Uppföljning av kontrollen görs när analysresultaten är klara.
Odeklarerad mjölk och hasselnöt i bageri mm – Miljösamverkan Sthlm		Samsyn, säkra livsmedel, kompetens	Inspektion provtagning			
Lektiner i baljväxter	Jan-dec	Säkra livsmedel	Inspektion provtagning	Pågår		Uppmärksamma lektiner i baljväxter på matställen som serverar mycket vegetarisk mat samt i förskolor/skolor. Checklista och informationsblad finns klara att använda.
Nationella operativa mål		Säkra livsmedel, verifiering, kemiska risker	Inspektion	Pågår		Utifrån Nationella kontrollplanen ska vi uppfylla vår del av flera operativa mål.
SVA – Kontroll av antibiotika-resistens i färsk kyckling	Feb-okt	Samverkan, säkra livsmedel, hälsoskydd	Insamling av prover	Klart/ pågår		SVA Statens veterinärmedicinska anstalt) undersöker förekomst av Escherichia coli resistent mot antibiotika i färskt obehandlat kött från kyckling. Vi hjälper till med insamling av prover i Södertälje: Ett provtagnings-

						tillfälle är avslutat. Sista provtagning är planerad i oktober, vecka 42.
Råd & stöd						
Handbok för nystartade livsmedelsföretag	Jan-dec	Service, effektivitet och bättre effekt	Informati on- material	Pågår		Påbörjat en handbok till hjälp för nystartade livsmedelsföretag, som vill etablera sig i kommunen.
Ta fram informations- material	Jan-dec	Service, effektivitet, och bättre effekt		Klart		Informationsmaterial har tagits fram om; - redlighet, - calicivirus/norovirus, - lektiner i baljväxter, - krav i livsmedelslokaler, - mallar till egenkontrollprogram Informationsmaterialet finns på Södertälje kommuns webbsidor samt tillgängliga för andra inspektörer i landet via Livsmedelsverkets stödforum livsteck.net för inspektörer.
				Pågår		Informationsmaterial kommer att tas fram om: - allergener - julbord
Nyhetsbrev till livsmedelsföretag och dricksvattenföretag	Vår Höst	Service, rådgivning		Pågår		Påbörjat utskick av nyhetsbrev till livsmedelsföretag och fortsätta skicka nyhetsbrev till dricksvattenföretag, för att sprida kunskap och göra det lättare för företag att göra rätt och uppfylla lagkrav. Vårutskicken är klara. Höstutskicket sker i oktober till livsmedelsföretag och i december till dricksvattenföretag.
Samsyn och rättsäkerhet						
Kollegie- granskning av minst ett beslut per vecka	Vecko- vis	Samsyn av kontroll, brister och krav. Rättsäkerhet och klarspråk.		Pågår löp- ande	Alla beslut	Vi har genomfört att alla beslut ska läsas igenom och signeras av ytterligare en handläggare.
Revisioner med Botkyrka – miljösamverkan Sthlm		Samsyn		Klart		
Övrigt						

Uppdatera kompetensrosen	April	Kompetensplanering		Pågår		Uppdatering pågår. En översyn behövdes utifrån ändringar i lagstiftningen. Värnar och kompetensutvecklar personalen som kommunens viktigaste resurs, så att de kan prestera på topp och ge medborgarna mer för skattepengarna.
Utbildning MI (motiverande samtal)	April-juni	Kompetens, bemötande, effektivitet		Klart		Utbildar personalen i Motiverande samtal (MI) en samarbetsinriktad samtalsstil, för att främja ett bra företagsklimat och lättare uppnå lagkrav och mål. Alla inspektörer har gått grundutbildningen. 3 inspektörer fortsätter på fortsättningsutbildningen i höst. En inspektör ingår i projektgruppen.
Supervision	Jan-dec	Bemötande, effektivitet, planering, kompetens, samsyn	Skuggning	Pågår		Chef skuggar inspektörerna för att utvärdera och bedöma hur vi planerar inför kontroll, hur vi presenterar oss och bemöter verksamhetsutövaren, hur vi genomför och avslutar kontrollen, hur vi använder vår kompetens. En checklista används och vi utvärderar detta individuellt efteråt.

Kommentar och prognos: Vi ligger bra till i projekten och kommer sannolikt att klara av det som vi planerat under året.

Effektuppföljning (görs i december)

Effektindikatorer	2017	2018	Uppföljningsmått
Antal konstaterade matförgiftningar			Antal/år
Andel uppföljande kontroller			%
Minst två verifieringsprojekt för att kontrollera effekten, ska genomföras per år.			Antal
Avvikelse åtgärdade inom rätt tid.			Andel
Andel i respektive erfarenhetsklass	A: B: C:	A: B: C:	% i erfarenhetsklass A, B respektive C

*Misstänkta matförgiftningar . Uppföljning sker vid årsskiftet.

Revision av livsmedelskontrollen

Länsstyrelsen och Livsmedelsverket genomför revisioner av livsmedelskontrollen i Södertälje med viss periodicitet. Ingen revision är hittills planerad under 2018.

Däremot genomför vi ett revisionsprojekt inom miljösamverkan. Vi har Botkyrka kommun som revisionspartner där respektive livsmedelskontroll har reviderat varandra. Revisionen innehåller genomgång av rutiner och planering/utförande av kontrollen samt bedömning av inspektörens bemötande och förmåga att utföra kontroller. Projektet påbörjades under 2017 och har fortsatt

under 2018 med samma upplägg.

Resultatet av årets revisioner mellan kommunerna är att respektive kommun behöver göra vissa förändringar av rutiner. I Södertälje behöver vi revidera våra rutiner för destruktion och förbud för att säkerställa att arbetet utförs korrekt. Utifrån resultatet av revisionerna kommer Södertälje och Botkyrka bedriva ett gemensamt projekt under 2019 gällande rättsäkra kontroller.

Samverkan

Salems och Nykvarns kommun

Vi har pågående avtal om samverkan med Salems och Nykvarns kommuner. Vi kommer ta livsmedelskontrollen för en dricksvattenanläggning i Nykvarns kommun på grund av jäv. I övrigt har avtalen inte utnyttjats.

Miljösamverkan Stockholm

Vi deltar i samverkan kring livsmedelskontrollen i länet (SILK). En gemensam provtagningsplan har tagits fram och vi deltar i gemensamma projekt.

Utbrottsgruppen

Miljökontoret deltar tillsammans med Smittskydd Stockholm, Länsstyrelsen och några andra livsmedelshandläggare i utbrottsgruppen för att diskutera och samverka kring olika livsmedels-/smittskyddsutbrott.

Nationell tillsynskonferens

Vi deltar varje år på den nationella kontrollkonferensen som anordnas av Livsmedelsverket.

Länsmöten

Länsstyrelsen genomför årliga länsmöten inom livsmedelskontrollen. Vi deltar.

Tillståndsenheten

Vi samverkar med tillståndsenheten i Södertälje kommun och genomför gemensamma kontroller.

Uppföljning rutin Hot & våld

Vi följer rutinen för hot och våld.

2. Uppföljning av hälsoskydd

Planerad tillsyn

Hälsoskydd har brutit ner tillsynsplanen i en flerårig arbetsplan, för att säkerställa att alla verksamheter som ska ha tillsyn också får det. Den planerade tillsynen sker företrädesvis i projektform.

<i>Utförd planerad tillsyn</i>	<i>Mål antal planerad tillsyn</i>	<i>Utfört</i>	<i>Uppföljande Tillsyn – antal</i>
-	-	%	-

Kommentar: Under perioden har vi arbetat ned antalet äldre pågående klagomålsärenden gällande

bostäder. Den övriga planerade tillsynen har inte påbörjats ännu. Följs upp och redovisas nästa tertiäl. Periodvisa vakanser under året har bidragit till svårigheter att kunna genomföra den planerade tillsynen i den omfattning som avsågs.

Effekt: Tillsynen har bidragit till att boendemiljö, folkhälsa, strålmiljö, badvattenkvalitet samt smittskydd och hygien på förskola har förbättrats.

Projekt och aktiviteter

Projekt/ Aktivitet	Period	Syfte Koppling till mål	Metod	Status	Antal objekt	Kommentar
Backlog bostads- klagomål	Januari- februari	Folkhälsa Bra boendemiljö	Granskning Handläggning Tillsyn	Klart		34 klagomålsärenden avslutats jan-april 2018.
Radon flerbostads- hus	Januari- december	Bra boendemiljö Säker strålmiljö	Granskning handläggning tillsyn	Pågår	700 fastigheter	Projektet fortfarande pågående. 700 fastigheter i kommunen som omfattas av projektet. 408 pågående ärenden per april 2018. Nya mallar har tagits fram, samt skrivelser för att effektivisera handläggningen.
Tillsynsträff för fastighets- ägare	Mars-april planering	Bra boendemiljö Kompetens Information och rådgivning	Seminarium	Pågår		Stöd i egenkontroll för fastighetsägare. Projektet pågår och bedöms vara i fas med planerad tid. Tillsynsträffen är den 27 sept med tema fukt och skadedjur. Inbjudan har gått ut.
Strandbad	April-sept	God badvatten- kvalitet	Granskning, tillsyn, samverkan SBK	Klart	9 objekt	
Utskick till fastighets- ägare om avfall	April Okt-nov	Bra boendemiljö Kompetens Information och rådgivning Uppföljning	Informations- sökning Skrivelser Möten	Klart		Utskick gjordes i juli i samband med inbjudan till tillsynsträffen för fastighetsägare.
Tillsyn förskolor	Augusti- december	Smittskydd och hygien på förskolor	Tillsyn		16 st	Projekt ej påbörjat, följs ej upp detta tertiäl.
Systematisk tillsyn av flerbostads- hus	Maj-juni	Bra boendemiljö	Tillsyn Handläggning		2 st	Projekt ej påbörjat detta tertiäl. Tillsyn på flerbostadshus. Två fastighetsägare omfattas av projektet. Uppföljning sker 2019.
Uppföljning tillsynsplan, genomgång av taxa	Maj-juni	Kvalitetsarbete	Granskning	Pågår	-	Projekt påbörjat i maj. Genomgång av taxan klar. Uppföljning av tillsynsplan och tillsynsintervall behöver kompletteras.

Radiak-mätning	April och november	Säker strålmiljö	Mätning Rapportering	Klar		Mätning utförd i april. Projektets del vad avser april är därmed klart.
----------------	--------------------	------------------	-------------------------	------	--	--

Händelsestyrt arbete

Klagomål

Kommentar: Året inleddes med ett intensivt arbete vad gäller äldre klagomålsärenden. 61 klagomålsärenden har avslutats under året. Uppföljning av ärenden sker veckovis och målsättningen är att bollen inte ska ligga hos oss mer än tre veckor. Sedan nya ärendehanteringssystemet införts har bättre möjligheter för uppföljning skapats och andra sätt att söka ut statistik har möjliggjorts. En bättre överskådlighet av gruppens ärendebelastning har på så sätt skapats. Detta har inneburit att gruppen synliggjort en obalans i ärendeflödet och ärendebelastningen. Nya mallar har tagits fram för att effektivisera handläggningsprocessen och förkorta ledtider.

Vi har 78 pågående klagomålsärenden per 31 augusti 2018.

<i>Antal bostadsklagomål Totalt</i>	<i>Klagomål-buller (inklusive skällande hundar)</i>	<i>Klagomål-fukt-mögel</i>	<i>Klagomål-ventilation, temperatur</i>	<i>Övrigt Antal (t.ex. radon, skadedjur, hygien)</i>	<i>Damm/partiklar</i>	<i>Ljus och skugga</i>
78	13	15	24	26	0	0

Anmälningar, ansökningar, remisser

Antal ärenden som startats januari-augusti 2018:

Fartyg, objektburen smitta:	5 ärenden	
Underrättelse om zoonoser:	7 ärenden	(salmonellasmitta hos katt)
Anmälan enligt smittskyddslagen:	2 ärenden	(smittspårning legionella)
Remisser, serveringstillstånd mm:	17 ärenden	
Ansöknings- och anmälningsärenden:	32 ärenden	(anmälan enligt 38 § FoMVH, solarium och ansökan enligt lokala hälsoskyddsföreskrifter)

Andra saker vi deltagit i/genomfört som inte var planerat.

Arbetet med övergång till nya ärendehanteringssystemet har förväntats ta mycket tid, men gruppen bedömer att det krävts mer administrativt arbete än vi räknat med. T.ex. handlar det om kvalitetsarbete och registerföring.

Utöver detta har även uppföljning av förra årets planerade tillsyn gällande egenkontroll av bassängbad gjorts. Detta har tagit en del tid men fanns inte med i tillsynsplanen.

Vi har också anpassat mallar och blanketter utifrån GDPR.

Samverkan

Samverkan om upphandling i början av mars, tillsammans med andra delar av kommunen (t.ex. KoF, SK, Telge). Fokus på upphandling av städbolag. Framtagande av en sammanställning av upphandlingsunderlag för städtjänster 2019.

Förbättringsarbete

Nya ärendehanteringssystemet har inneburit en del arbete med nya mallar. Samtidigt har det inneburit en bättre översikt av ärenden, objekt och andra delar i verksamheten. Förenklad uppföljning av verksamheten. Vissa justeringar har genomförts av blanketter och hemsida.

Uppföljning av rutin hot och våld

Hälsoskyddsgruppen följer rutinen. Vi tycker att rutiner fungerar bra. Vi har inte haft några incidenter.

3. Miljöskydd

Planerad tillsyn genomförs enligt den tillsynsplan som miljöskydd tagit fram för året. Planen består av två delar: Verksamheter fördelade på handläggare och projektillsyn.

Planerad tillsyn – Verksamheter fördelade på handläggare

De verksamheter som är fördelade på handläggare omfattar tillståndpliktiga verksamheter (A- och B-verksamheter), anmälningspliktiga verksamheter (C-verksamheter) samt icke-anmälningspliktiga verksamheter (U-verksamheter). Verksamheterna är i stora drag fördelade branschvis mellan handläggarna. För att säkerställa att samtliga verksamheter får den tillsyn de ska ha enligt klassning har miljöskydd skapat en lista över verksamheterna, varje handläggare ansvarar för att utföra tillsynsinsatserna och sedan notera datum för när arbetet utfört.

Aktivitet	Period	Syfte	Status	Antal objekt	Kommentar
Planerad tillsyn - Verksamheter fördelade på handläggare:	Löpande under året	Tillsyn- Minskad miljöbelastning	Pågår	A- och B: 30 objekt varav 27 ska ha tillsyn 2018 C: 38 objekt varav 30 ska ha tillsyn 2018 U: 25 objekt varav 15 ska ha tillsyn 2018	16 av 27 objekt har fått minst ett tillsynsbesök. Under perioden har 31 av de totalt 70 tillsynsbesök som planerats för året för A- och B-verksamheter utförts. 2 av 30 objekt har fått ett tillsynsbesök. 1 av 15 objekt har fått tillsynsbesök.

Planerad tillsyn - Projektillsyn

Miljöskydd sammanställer varje år en projektplan där det framgår vilka projekt som ska genomföras under året, vilka verksamheter som ingår i respektive projekt samt när projektet ska utföras.

Tillsynsprojekt genomförs för branscher där ett större antal verksamheter ska ha tillsyn under året eller för arbete som ska utföras inom en viss tidsperiod, som exempelvis miljö- och årsrapporter.

Vissa branscher ska ha tillsyn varje år medan andra branscher ska ha tillsyn inom ett tre- eller fyraårsintervall. Inom vilket intervall verksamheterna får tillsyn baseras på deras klassning. Varje projekt tilldelas en projektledare som har det övergripande ansvaret. I projektet ingår sedan ett varierat antalet handläggare beroende på hur många verksamheter som ska besökas.

Följande aktiviteter är planerade under året:

Aktivitet	Period	Syfte	Status	Antal objekt	Kommentar
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Mekaniska verkstäder	Jan - mars	Tillsyn – Minskad miljöbelastning Farligt avfall, avfall med producentansvar, oljeavskiljare och kemikaliehantering	Klart	23 objekt	Projektet är avslutat. 23 av 23 objekt har fått tillsynsbesök. Tio transporterade farligt avfall utan anmälan till länsstyrelsen. Samtliga av dessa har nu gjort en anmälan. Fem hade godkänd förvaring och hantering av kemikalier och oljor. För de övriga som hade brister så har alla verksamheterna åtgärdat bristerna som var av allvarigare karaktär. En femtedel förde korrekta anteckningar för uppkommen mängd farligt avfall och 16 saknade helt anteckningar.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Fordonsverkstäder	Mars - maj	Tillsyn – Minskad miljöbelastning Farligt avfall, avfall med producentansvar, oljeavskiljare och kemikaliehantering	Klart	24 objekt	Projektet är avslutat. 21 av 24 objekt har fått tillsynsbesök. Ett av de tre objekt som inte har fått besök har upphört och de övriga två verksamheterna är stängda för tillfället och tillsyn kommer att ske år 2019 istället. 11 av de besökta verksamheterna hade brister gällande oljeavskiljarna. 10 verksamheter hade brister gällande hantering och förvaring av kemikalier och oljor. 19 saknade anteckningar för uppkommen mängd farligt avfall. 2 verksamheter transporterade farligt avfall utan anmälan till länsstyrelsen och 3 hade inte kontrollerat att transportörerna var godkända.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Lackerare & tryckerier	Maj - juni	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Klart	12 objekt	11 av 12 objekt har fått tillsyn. Samtliga verksamheter hade någon form av brist. Av 11 verksamheter är det 6 som är C-verksamheter. Samtliga saknade skriftliga rutiner för egenkontroll. Tre verksamheter hade brister gällande kemikaliehantering. Två verksamheter saknade information om oljeavskiljare. 5 av 11 sorterade ut avfall med producentansvar. 4 transporterar eget farligt avfall men endast en hade anmält detta till

					länsstyrelsen. 10 av 11 saknade helt anteckningar över farligt avfall som uppkommer i verksamheten. 4 verksamheter hade brister gällande märkning av behållare innehållande farligt avfall.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Textil- och kemptvättar	Aug - sep	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Ej påbörjat	6 objekt	Projektet är inte påbörjat.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Fordonstvättar	Okt - Nov	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Ej påbörjat	18 objekt	Projektet är inte påbörjat.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Båtklubbar	Sep	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Ej påbörjat	12 objekt	Projektet är inte påbörjat.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Konstgräsplaner	Sep - okt	Tillsyn – Minskad miljöbelastning. Mikroplaster	Ej påbörjat	17 objekt	Projektet är inte påbörjat.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Lantbruk	Hela året	Tillsyn – Minskad miljöbelastning. Gödsel- och växtskyddsmedelshantering, farligt avfall och kemikalier.	Pågår	30 objekt	I projektet ingår två växthus samt uppskattningsvis 8 häststall. Projektet är pågående. 0 av 30 objekt har fått tillsynsbesök.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Hästgårdar – inventering och tillsyn	Hela året	Tillsyn – Minskad miljöbelastning. Gödselhantering, farligt avfall och kemikalier.	Pågår		Projektet är pågående. 0 objekt har inventerats.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Köldmedie-rapportering	April-Juni V.14–V.27	Minskat utsläpp av växthusgas. Uppfylla tjänstegarantin. Samtliga rapporter ska vara granskade den 30 juni.	Pågår	209 rapporter	Granskning pågår. Hälften av rapporterna granskades i tid innan 30 juni, alla rapporter hann inte granskas i tid på grund av byte av verksamhetssystem och initiala problem med köldmediehanteringen i verksamhetssystemet Castor. 2 beslut om miljöstraffavgifter för rapporter som lämnats in för sent har fattats.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Årsrapporter	April-Juni V.14–V.27	Granska utsläpp till vatten och luft. Uppfylla	Pågår	Drivmedel: 23 Fordonstvätt	Drivmedel: 20 av 23 årsrapporter kom in i tid och alla rapporter granskades innan 30 juni. Fordonstvättar: 16 av 18

		tjänstegarantin. Samtliga rapporter ska vara granskade den 30 juni.		tar: 18 C och U: 36	årsrapporter kom in i tid. 12 av 16 årsrapporter granskades innan 30 juni. C- och U-verksamheter: 30 av 36 rapporter kom in i tid. 31 av 36 årsrapporter granskades innan 30 juni. Orsaken att inte alla årsrapporter hann granskas i tid är dels bytet av verksamhetssystem under våren som tagit mycket tid i anspråk, dels pga vakans.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Miljörapporter	April-Juni V.14–V.27	Granskning av tillstånds- och villkorsefterlevnad. Uppfylla tjänstegarantin. Samtliga rapporter ska vara granskade den 30 juni.	Pågår	28 miljörapporter	27 av 28 miljörapporter lämnades in i tid. Beslut om miljösanktionsavgift har fattats för den som inte lämnades in i tid. 25 av 28 miljörapporter granskades innan den 30 juni. Orsaken att inte alla miljörapporter hann granskas i tid är dels bytet av verksamhetssystem under våren som tagit mycket tid i anspråk, pga vakans.

Tillsynsträff

Tillsynsträffen hålls den 25 oktober kl. 10-13 i stadshuset. Träffen är uppdelad i två pass där det ena handlar om farligt avfall och det andra om spillvatten, uppströmsarbete och dagvatten. För föreläsning om farligt avfall är föreläsare från Återvinningsindustrierna bokad. Andra delen håller Telge Nät i.

Prognos inför året

Under perioden januari till april har den planerade tillsynen utförts i enlighet med planen. Projektet tillsyn av mekaniska verkstäder är avslutat och projektet tillsyn av fordonsverkstäder är i sin slutfas, de sista inspektionerna är planerade att utföras under maj. Miljöskyddsgruppen har utfört 54 av 242 (22 %) av den planerade tillsynen för året som omfattar både handläggbarbundna verksamheter (A, B, C och U-verksamheter) och objekt som ingår i projekt.

Händelsestyrt - Klagomål

Typ av oplanerad händelse/klagomål	Antal	Typ av oplanerad händelse/klagomål	Antal
Driftstörning	25	Nedskräpning & felhantering av avfall	3
Utsläpp till mark och vatten	4	Damning, partiklar	1
Misstänkt/bekräftad förorening i mark	10	Övrigt	1
Buller från verksamhet (t ex skjutbana & annat buller) och buller från väg/järnväg	1		

Nya tillståndprocesser

Scania CV AB har ansökt om ändring av tillståndet för miljöfarlig verksamhet gällande byggandet av ett nytt gjuteri. Miljönämnden har avgett yttrande i ärendet och miljökontoret närvarade vid domstolsförhandlingen. Beslut i ärendet meddelades i april.

Anmälningssärenden

Under perioden januari till april har 15 anmälningssärenden gällande ny verksamhet eller ändring av tillståndspliktig verksamhet samt efterbehandling av förorenad mark handlagts.

Hemsida, ECOS och Castor

Miljöskyddsgruppen har påbörjat en översyn av texterna på hemsidan, ett arbete som kommer att fortlöpa under året.

Under perioden har miljökontoret bytt ärendehanteringssystem till Castor vilket har tagit en hel del tid i anspråk, dels till utbildningar och dels att lära sig det nya systemet. Konverteringen från ECOS till Castor har medfört en del problem som gör att arbetet tar längre tid än normalt. Två av gruppens medlemmar är systemadministratörer för Castor, vilket för deras del har medfört att ytterligare tid har fått avsättas vid införande av systemet.

I samband med bytet till det nya ärendehanteringssystemet Castor har miljöskyddsgruppen gått igenom ett flertal av mallarna för skrivelser och beslut. Detta arbete kommer att fortgå även under nästkommande period.

Samverkan - Medverkan i olika nätverk, utbildningar osv

Miljöskyddsgruppen medverkar i Miljösamverkans nätverk inom olika områden. Exempel på nätverk som gruppen har deltagit i under perioden är dagvatten, lantbruk, masshantering och förorenad mark.

Förbättringsarbete

En stor del av tiden för förbättringsarbete under perioden har gått till bytet av ärendehanteringssystem.

Utvärdering rutin hot och våld

Miljöskyddsgruppen följer rutinen.

Tjänstegarantier

För att säkerställa att medborgarna får en god service och att miljökontoret har en hög tillgänglighet så har miljöskyddsgruppen en person som bland annat bevakar gruppens e-postlåda. Ytterligare en del i att ge medborgarna och företagarna god service följer miljöskyddsgruppen miljökontorets tjänstegarantier för miljötillsyn:

- Återkoppling inom 15 arbetsdagar efter ett inspektionstillfälle
- Återkoppling på årets miljörapporter och årsrapporter senast den 30 juni
- Anmälan om miljöfarlig verksamhet (komplett) handläggs inom 6 veckor

Under perioden har miljöskyddsgruppen uppfyllt tjänstegarantierna om återkoppling inom 15 arbetsdagar efter ett inspektionstillfälle, samt att komplett anmälan om miljöfarlig verksamhet handläggs inom sex veckor.

Miljöskyddsgruppens bidrag till Södertäljes miljö- och klimatarbete

Den planerade och oplanerade tillsyn som miljöskyddsgruppen utför ger medborgare och företag förutsättningar för att kunna leva hållbart. Tillsynen syftar i stor grad till att genom att tillsyna verksamheter uppströms vattenförekomster och reningsverk minska utsläppen till vatten. Kontroll och minskade utsläpp till vatten är en viktig del i att miljö kvalitetsnormer för vatten ska klaras. Vidare bidrar tillsynen att minska företagets utsläpp till luft vilket i sin tur bidrar till att klara miljö kvalitetsnormer för luft. Vid tillsynen läggs utöver utsläpp till luft och vatten även stor vikt vid företagets kemikaliehantering, avfallshantering och rutiner vid olyckor som en del i att jobba mot en giftfri miljö.

4. Uppföljning Vattenskydd

Aktivitet	Period	Syfte	Status	Genomfört antal	Kommentar
Tillsyn Enhörnalandet	Aug 2018-2019	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Pågår	0/Oklart antal	Tillsynen påbörjas under vecka 38. Tillsynen i området kommer pågå under 2018 och 2019.
Uppföljning av gamla projekt	Jan-dec	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Pågår	22/Oklart antal	Fler av de gamla tillsynsprojekten behöver följas upp för att se till att alla fastigheter som behöver få krav fått det och de som fått krav utfört åtgärder. 22 stycken uppföljningar är klara och ytterligare 18 st är påbörjade. På grund av vakanser har vi valt att inte prioritera detta just nu. Avvaktar tills vidare.
LOVA-projekt - Surrogatparametrar	Juni 2017-mars 2018	Tillsyn- minskad näringsbelastning samt utveckling av tillsynsmetodik	Klar	11/10	Gruppen har deltagit i ett LOVA-finansierat projekt. Projektet är uppdelat på ett nationellt övergripande projekt och ett lokalt projekt. Ecoloop är projektledare för det övergripande projektet. Vi deltog i slutseminarium den

					20/3. Slutrapport har skickats in till länsstyrelsen.
Avloppsanläggningar >25 pe	Jan-dec	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Pågår	8/23	Tillsynen på de stora avloppsanläggningarna har påbörjats och kommer fortlöpa under hela året.
Årsrapport Anläggningar >25 pe	Jan-sep	Kontrollera skötsel och egenkontroll	Pågår	28/41	Genomgång av årsrapporter. 31 har kommit in. Påminnelse om årsrapport har skickats ut. Tillsynsansvaret för de olika objekten är uppdelade på handläggarna i gruppen.
Handläggning av ansökningsärenden	Jan-dec		Pågår	66 st (inkomna)	Ansökningar går igenom successivt när de kommer in. Belastningen från ansökningar/anmälningar varierar under året. Hittills har det beviljats 15 tillstånd för kretsloppsanpassade avlopp. Det har även beviljats 4 tillstånd för latrinkompost.
Årsrapport Minireningsverk	Jan-Juni	Kontrollera skötsel och egenkontroll	Pågår	Ca 200/219	Genomgång av årsrapporter. 201 har kommit in. Det är ca 219 st som har krav på sig att skicka in årsrapport. Påminnelse om att skicka in årsrapport skickades ut innan sommaren.
Vattenskyddsområden	Jan-dec	Säkerställa god vattenkvalitet	Pågår	Ca 42 h	Under 2018 har det kommit in 6 ansökningar /anmälningar enligt vattenskyddsföreskrifterna, 3 st remisser om åtgärder/verksamheter inom vattenskyddsområde samt 2 klagomål.
Tillsyn Hölö/Mölndal ARV och ledningsnät	Jan-dec	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Pågår	Ca 7 h	Tillsynsmöten med Telge nät sker 4 gånger per år. Gruppen har även varit med och bollar olika frågor med Telge Nät och haft lite annan kommunikation angående denna tillsyn.

Utvärdering/ Effekt av utfört arbete

Tillsyn på enskilda avlopp bidrar till att näringsbelastningen minskar. Genomgång av årsrapportering för minireningsverk leder till ökad kunskap hos fastighetsägarna om deras ansvar när det gäller funktionen på sin anläggning. Detta leder även till att vi har bättre koll på hur anläggningarna sköts.

Det har varit mycket att göra under 2018. Sedan juli är vi endast tre personer som arbetar inom vattenskydd, vilket leder till ökad arbetsbelastning. Mycket arbete har gått åt till att förbereda inför tillsynsprojekt i Enhörnalandet. Vi har haft möte för fastighetsägarna, tagit fram listor på berörda fastigheter, utformat och skickat ut informationsbrev, påbörjat bokning av inspektioner m.m. Tillsynsprojektet har genererat många samtal med frågor på Direkten (passning av telefon och e-post). Då varje person har Direkten var 3:e vecka p.g.a. minskad personalstyrka har tid för arbete med övriga ärenden minskat. Vid passning av Direkten upplever vi ofta att det är svårt att hinna med att arbeta med övriga ärenden. Vissa frågor leder till mycket efterarbete. Ibland får vi även upp frågor från Kontaktcenter som de bör kunna ta.

Den planerade uppföljningen av gamla tillsynsprojekt inte hunnits med i samma utsträckning som tänkt.

Samverkan

Under 2016 infördes årliga möten med Telge återvinning för att förbättra samverkan mellan oss. Arbetet med informationsutskicket gällande fosforfällor fortsätter under hösten 2018.

Under augusti har informationsutskick skett till fastighetsägare som bor inom Malmsjöåsens yttre vattenskyddsområde, i området kring Gamla Strängnäs vägen/Gamla Enhörnaleden, med syftet att informera om vilka bestämmelser som finns i vattenskyddsområdet.

Ett nytt samverkansmöte med övriga Södertörnskommuner kommer troligen att ske under hösten.

Förbättringsarbete

Lean-tavlan har utökats och vi behöver testa och utvärdera funktionen av denna. Rutiner och mallar behöver gås igenom årligen. Vissa uppdateringar på mallar, blanketter och rutiner har gjorts under året. Nya mallar och rutiner har skapats för tillsyn och provning inom vattenskyddsområden.

Utvärdering av mål

Gruppen arbetar aktivt med att förbättra vattenmiljön i kommunen genom tillsyn och provning av små och stora avlopp. Vi bidrar även aktivt till avlopp i kretslopp genom att ställa krav och bevilja tillstånd för detta. Tillsynen på det kommunala avloppsledningsnätet bidrar också till bättre vattenmiljö. Gruppen utför även provning och tillsyn inom vattenskyddsområden vilket bidrar till bättre dricksvattenkvalitet.

Utvärdering – rutin hot och våld

Rutinen fungerar bra. Inga händelser har hänt under året. Största risken i arbetet bedöms vara att köra fast med bilen då vi är ute och åker långt ut på landet där det ibland är dåliga vägar. Eftersom bilarna inte är fyrhjulsdrivna och är låga finns det risk för att bilen fastnar när det är dåligt väglag. Risken för hot och våld är liten då de flesta av våra besök är föranmälda. Vid oanmälda besök åker vi ut två och två.

Systembyte – inläring – tekniskt strul

Det som under första tertialen genererat mycket arbete kring systembyte och inläring har nu minskat, men en del tekniskt strul kvarstår vilket stoppar upp arbetsflödet.

5. Naturcentrum och kommunekolog

Evenemang

I början av året gav vi ut ett guideprogram för våren 2018 med kostnadsfria naturevenemang och aktiviteter för allmänheten. Aktiviteterna som genomförts under våren har varit mycket populära. Vi har haft isfiske på Måsnaren med ca 80 deltagare, ugglekväll med ca 100 deltagare och så naturveckan där 400 guideböcker delades ut. Kosläppet vid Mora torp i Lina naturreservat var väldigt populärt och besöktes av över 1000 personer. Floraguidningen i juni var dessvärre inte så välbesökt och vi kommer nog inte satsa på den i framtiden. Fladdermusguidningen vid Linasjön hölls för tredje året i rad och var ännu en gång lyckad, med omkring 20 deltagare. I juni hölls en floraguidning i Öbacken-Bränninge med åtta deltagare och i augusti anordnade vi för tredje året i rad en fladdermuskväll vid Linasjön med ca 20 deltagare.

Marknadsföring

Den nya utflyktsguiden som vi släppte i slutet av april har vi nu cirka 200 exemplar kvar utav de 3000 som trycktes i april. På Södertäljebyrån har varannan besökare velat ha en bok.

I slutet av maj blev nya foldrar över alla de naturreservat och naturområden som Naturcentrum förvaltar klara.

Under sommaren har vi förbättrat layout och textinnehåll i en del av vårt informationsmaterial. Dessa har vi även hårdlaminerat för att göra informationen mer attraktiv och minska underhållet av skyltarna i framtiden.

Via vår facebook-sida "Natur och Friluftsliv i Södertälje" skriver vi om det arbetet som vi gör. Sidan är väldigt uppskattad och växer med fler följare.

Under sommaren har vi medverkat i flera TV-inslag (SVT och internt på kommunen), reportage i Länstidningen samt "Vårt Södertälje" som går ut till alla nyinflyttade i kommunen. TV-inslagen har handlat om varför många ekar hade bruna löv under sommaren, rapportering från provfisket i Måsnaren samt en medarbetarfilm för att marknadsföra Södertälje som kommun. Länstidningen har skrivit om sommarens torka och påverkan på betesdjuren. I "Vårt Södertälje" handlade artikeln om naturvårdsarbete som Naturcentrum genomför och Lina naturreservat som besöksplats.

Vår utställning som vi byggde på Södertäljebyrån under släppet av Utflyktsguiden blev så populär att den var kvar hela sommaren och först avvecklades i augusti.

Naturvårdsarbete utöver kontinuerlig skötsel

Som vanligt händer det mycket inom naturvårdsarbetet så vi har valt att lyfta ut några av de större insatserna under året.

Nya beten

Vaskhushagen i Farstanäs naturreservat är en restaurerad strandäng som frästs, stängslats och betats för första gången under sommaren 2018. Hagen ligger i anslutning till den hage som restaurerades förra året, "Paradiset", och djuren betar växelvis de två hagmarkerna.

Betet i Mora park har styrts upp med en ny grupp med får från Mörkö och ett kommande betesavtal. I hagen har två nya stättor monterats för att öka tillgängligheten för besökare. Här kommer vi även arbeta för att byta ut det gamla stängslet som är i dåligt skick.

Ekhagen, vid Lina gård, i Lina naturreservat har stängslet gått igenom och hagen har betats av får. Tidigare år har hagen endast varit betad av hästar men fårbete är en viktig förutsättning för att hagmarken ska ha höga biologiska värden. Flera röjningar har genomförts i hagen för att öppna upp området.

Pilkrogsviken

Strandängen vid Pilkrogsviken har frästs för att få bort tuvtåtel och tågväxter som började ta över. Resultatet efter betessäsongen har varit mycket fint.

Brandalsund

Under sommaren har det varit stora problem med att besökare har parkerat bilar felaktigt och blockerat räddningsvägen för räddningsfordon. Genom en avstängning med stenar och parkeringsförbudsskyltar har problemet åtgärdats.

Det har varit en hel del kvälls och helgproblem på grund av vandalisering av den självstängande grinden till hagen.

Farstanäs

Under sommaren har vi tagit ett krafttag kring de ledmarkerade stigarna i området. En helt ny ledmarkerad stig har gjorts. Övriga stigar har fått nya ledmarkeringar och hänvisningsskyltar. Under hösten kommer nya stigmatör i området att sättas upp.

Lina

Genom Odlingstrategin har åkrarna i Lina blivit plöjda och ett första steg mot en våtmark i centrala delarna har tagits. Andra åtgärder för pollinerare har startats så som en solrosbård längs Enhörnaleden.

Täljehus

Ett avtal med Upplåtelser och Tillstånd har framarbetats där vi utöver vårt betesavtal kommer att genomföra förbättringsarbeten som en murad eldplats och fikabänk. Kostnaderna för de åtgärderna kommer att betalas av Upplåtelser och Tillstånd.

Vatten

Naturvärden är involverade i arbetet med att göra åtgärder för att förbättra Måsnarens status (LOVA-projekt). Projekt pågår för att planera, utforma och anlägga våtmarker. En teknisk undersökning för fem våtmarker i kommunen har inletts. Tre av våtmarkerna ligger kring Måsnaren, en vid Lanaren och en vid Skillebyåns utlopp. Arbetet med undersökningarna drivs av Naturcentrum och syftet med att skapa våtmarker är att fånga upp näringsämnen, skapa förutsättningar för biologisk mångfald och informera allmänheten om åtgärderna.

Vi har genom en konsult genomfört ett provfiske i Måsnaren inom LOVA-projektet "Förbättra Måsnarens ekologiska status". Provfisket visade att det är väldigt mycket karpfisk och en liten andel rovfisk. Resultatet bekräftar att Måsnaren är kraftigt påverkad av näringsämnen och att fisksamhället också har blivit påverkad av det.

Vi sitter med i arbetsgrupp som jobbar med att hitta lösningar utifrån länsstyrelsens föreläggande till kommunen om att åtgärda Järnadammen så att svagsimmande fisk kan passera dammen.

Genom ett intensivt arbete lyckades vi spara en större mängd naturgrus från Malmsjöåsen till framtida biotopåterställande projekt i vattendrag. En mindre del av materialet kördes direkt till Bränningeån där det under hösten kommer att placeras i vattendraget genom projektet "Retrout". Projektets syftar till att förbättra förutsättningarna för havsöring men kommer också skapa ett mer naturligt och variationsrikt vattendrag som generellt gynnar den biologiska mångfalden. I anslutning till arbetet kommer vi genomföra arbetsdagar med elever från Pershagenskolan där eleverna själva får återföra lekmaterial och större sten till Bränningeån. All planering inför detta är klar.

Vi arbetar även med ett LOVA-projekt ihop med Botkyrka, Nynäshamn, Haninge och Sportfiskarna. Möjligheterna för vattenhushållande egenskaper i landskapet ska utredas. Vi kommer vara huvudman.

Naturskola

Arbete med skolklasser

Den största delen av Naturskolans verksamhet består av att ta emot skolklasser på temadagar. Naturskolans pedagoger arbetar med utveckling av nya teman, och under vårterminen har tre nya teman planterats och genomförts: "Vinteräventyr" åk 4-6, "En vintersaga" åk 1-3 och "Naturen med alla sinnen" åk 1-3.

Övriga teman har varit: "Återvinn eller försvinn" åk 4-6 och "Blommor och bin" åk 1-3 samt "Ett fågeläventyr vid Linasjön" åk 4-6.

I "Återvinn eller försvinn" har 380 elever och 30 pedagoger deltagit, vilket bidragit till kommunens arbete med avfall och nedskräpning.

Under vårterminen har totalt 59 skolklasser med sammanlagt 1441 elever deltagit i Naturskolans temadagar.

Under juni arbetade pedagogerna med planering av höstterminens två nya teman "Höst i skogen" åk 1-3 och "Vet HUT" åk 5-6.

Naturskolans pedagoger deltog på en utbildningsdag om Globala målen och hållbar utveckling (HUT) på Uppsala naturskola.

Teman i augusti: "Under ytan" åk 3-4.

Vid starten av höstterminen 2018 blev samtliga höstens temadagar (42 st) bokade direkt. Efterfrågan från skolorna är mycket större än vad vi kan ta emot, och vi har fått synpunkter på att det är svårt att få tider hos oss på Naturskolan.

Utbildning för pedagoger

Naturskolans pedagoger har genomfört en personalutbildningsdag i utomhuspedagogik för Rösberga förskolecenter, 50 pedagoger deltog.

Naturskolan har även haft fortsatt personalutbildning i utomhuspedagogik för Wasaskolan (LONA-projekt).

Som ett sätt att göra det möjligt för fler skolklasser att få del av naturskolans temadagar hölls en introduktionskurs för lärare, så att dessa själva ska kunna genomföra temat "Naturen med alla sinnen" vid Mora torp. Tolv lärare deltog i detta.

Nätverk och egen fortbildning

Naturskolans pedagoger har deltagit i Naturskoleföreningens årsmötesdagar i Eskilstuna samt vid stockholmsregionens träffar.

Lokaler

Naturskolan har varit uthyrd vid 15 tillfällen under perioden januari – augusti. Naturskolans pedagoger sköter administration och praktiskt arbete kring uthyrning av naturskolans lokaler.

Skogsförvaltning och viltvård

Året startade med tre större rekreationshuggningar som gjordes i samband med exploaterings- och parkskogsåtgärder: Högborg (E20), Baggåsen (Brunnsäng) samt Torpa (Näsets Udde). Efter detta utfördes gallring i Djupdal/Måsnaryd (där ca 20 % av det planerade området blev klart innan tjälen gick ur marken). Under april/maj pågår trädsäkring utmed Enhörnaleden samt ett större jobb kring Malmsjöns stugområde (trädsäkring och rekreation). Vidare har en del av årets plantinveteringar och röjningar påbörjats. Samtal och planering med PeX (projekt och exploatering inom samhällsbyggnadskontoret), inför kommande exploateringar, har varit en stor del av vinterns och vårens arbete.

Inom viltvården var viltsvinen inom tätorten ett återkommande problem under början av året. Under sommaren har problemen med vildsvin däremot varit få. Skydds jakt genomfördes under första tertialet och lyckades få bort de grisar som skapat problem. Även problemen i Lina naturreservat har minskat och är nu i princip obefintliga, tack vare gott samarbete med den nya jaktsträttsförvaltaren och den foderplats som anlagts vid Linasjön. Den nya foderplatsen har fungerat över förväntan. Skydds jakt på Tvetå återvinning sker löpande efter överenskommelse med personalen där. Det är mest skydds jakt på fågel, råttor, skabbräv och vildsvin. Vi har lyckats med fångsten och problemen har minskat. Skydds jakt på gås på badplatser och golfbanor har gett ett önskat resultat då vi sett att stränder och gräsmattor inte varit lika smutsiga som vanligt.

När det gäller kanin så har en decimering av kaninstammen genomförts under sommaren. Det har mest rört ytterområdena Karlhov, Kiholm, Lina, Glasberga och Järna. Problem kvarstår dock i Malmsjöns stugområde.

Även bäver har varit ett problem framförallt i området kring Glasbergasjön och Gärtuna. Genom ett bra samarbete med jägarna i Glasberga kunde stammen minskas med 19 bävrar.

Kommunekolog

Det har varit ett intensivt arbete med att bygga upp Naturkartan. Medarbetare från Geografisk Information har anlitats som internkonsult och naturkartan med tillhörande databas byggs upp inom kommunens nya kartsystem GeoMedia. Arbetet med upphandling av LONA-projektet fladdermusinventering har påbörjats med hjälp av Telge Inköp. Även förfrågan om kompletterande utterinventering som underlag till naturkartan har skickats ut via Telge Inköp. I samarbete med SBK har en kontakt med Stockholms universitet tagits för att medverka som pilotkommun i utvecklingen av en regional biotopdatabas där data ska produceras för Södertälje kommun under året. Arbetet med att bygga upp *naturkartan* har fortsatt, där medarbetare från Geografisk Information har anlitats som internkonsult. Den tidigare genomförda utterinventeringen har presenterats för anställda inom kommunen. Inventeringen visar på en viss återetablering av utter i kommunen. Till

följd av detta har ett nytt projekt påbörjats för att gynna utterns bevarandestatus. Vidare har en Naturvärdesinventering upphandlats för området "Ragnhildsborg och Talby" samt för området "Vasaskogen och Eklundsnäs" där även utpekande av besöksmål för friluftslivet inkluderats i upphandlingen. Dessa områden inventerades under försommaren och ska sedan sammanställas i en rapport och rapportering till Artportalen samt i form av GIS- skikt till naturkartan. Leveransen väntas under juli månad. Förutom detta har fler GIS- lager lagts till i naturkartan såsom "Åtgärder i vatten", Vandringshinder för fisk", "Dammregister", "Vattenförekomster", olika VISS- skikt, Markavvattningsföretag m.fl. Projektet bidrar i allra högsta grad till att gynna den biologiska mångfalden och ger förutsättningar för att skydda mer natur genom en bättre samhällsplanering. Projektet sträcker sig tom 2018-12-31, vilket innebär att slutrapportering till Länsstyrelsen kan börja förberedas efter att naturvärdesinventeringarna är genomförda.

I LONA- projektet Södertörnsekologernas fladdermusinventering har den första fältsäsongen avslutats vilken visade på spännande resultat. De lokaler som inventerades i kommunen var alla artrika och med spännande artfynd. Vid lokalerna noterades som minst åtta olika arter, varav två av dessa vid respektive lokal var rödlistade. Under 2018 kommer två lokaler inventeras på motsvarande sätt. Dessa är Farstanäs naturreservat och Ålöström. Förutom detta kommer även en långtidsövervakning (under ca 1,5 månads tid) att genomföras. Denna långtidsövervakning kommer att ske vid Bränninge. Parallellt med detta har ett upprop i media för att få tips om fladdermuskolonier från allmänheten genomförts. Vi har med hjälp av det fått in flera observationer. Detta upprop har skett under sommaren men tipsen kommer att följas upp först under 2019. Projektet sträcker sig tom 2019-12-12.

Arbetet med *biotopdatabasen* har fortskridit men leveransen av databasen blev något sen och leverades först under maj månad. Inom kort ska handledaren från Stockholms universitet "överlämna" databasen för att förklara hur den fungerar. Utöver detta har vi tillsammans med SBK blivit beviljade en etapp 2 på projektet, vilken kommer inkludera skogsdata för hela kommunen samt övriga biotoper för kommundelarna utanför Södertälje kommun (Enhörna, Hölö-Mörkö, Vårdinge-Mölbo och Järna kommundelar).

Även slutrapportering av LONA- projektet "Brandalsund, biologisk mångfald och friluftsliv" har genomförts och vi väntar nu på beslut från Länsstyrelsen.

Inför utskick av Vattenplanen till kommunalnämnderna sammanställde vi en bilaga med möjliga förbättringsåtgärder inom respektive delavrinningsområde. Inför utskicket sammanställdes även en tabell med statusklassning och miljö kvalitetsnormer (ekologisk respektive kemisk status) för varje beslutad ytvattenförekomst. Detta skapar bättre förutsättningar att nå de uppsatta miljö kvalitetsnormerna och en bättre vattenkvalitet.

Kommunekologen har deltagit i strukturplaner som leds av SBK samt i olika vattengrupper såsom exempelvis Trosaåns vattenvårdsförbund och Uttrans vattenvårdsgrupp.

LONA-projekt - nya

Under hösten 2017 ansökte miljökontoret om medel till sju LONA-projekt. Av dessa blev tre beviljade och ett finansierat genom annat bidragsstöd. De beviljade bidragen är "Faunapassager i Södertälje kommun", Biotopdatabasen i Södertälje kommun, etapp 2" och "Naturkartan – mobilapplikation".

Projektet "Hydrologisk restaurering av Kallforsån", som blir finansierat genom annat bidragsstöd, kommer till stor del att rymmas inom projektet "Retrout".

Projektet "Faunapassager i Södertälje kommun" syftar till att bevara och gynna utterns återkolonisering i kommunen. Med fler och bättre faunapassager blir trafikhotet mot arten mindre samtidigt som artens möjligheter att uppnå en gynnsam bevarandestatus och en livskraftig nationell population ökar. Sedan kommunen blev beviljade medel har kommunekologen tagit fram information och befintliga passager i kommunen och börjat undersöka vart det största behovet finns. En kontakt har även tagits med Trafikverket om att försöka samordna dessa insatser på såväl statliga som kommunala vägar. Detta är naturvård som i allra högsta grad bidrar till biologisk mångfald men även till en bättre samhällsplanering. Projektet sträcker sig tom 2019-12-31.

Inom "Biotopdatabas i Södertälje kommun, etapp 2" kommer skogsdata att tillföras den befintliga biotopdatabasen från etapp 1. Därtill kommer även övriga biotoper för kommundelarna utanför Södertälje kommun (Enhörna, Hölö-Mörkö, Vårdinge-Mölnbo och Järna kommuner), som inte rymdes inom etapp 1 att tillföras databasen. Sedan kommunen blev beviljade medel har en upphandlingsprocess av konsult påbörjats. Projektet sträcker sig tom 2019-12-31.

"Naturkartan – mobilapplikation" syftar till att tillgängliggöra information om kommunens rika friluftsliv och vackra natur med hjälp av modern teknik. I mobilapplikationen tillgängliggörs information på snyggt och lättillgängligt sätt som är anpassad för dagens smarta mobiltelefoner. Genom detta projekt hoppas kommunen att ännu fler ska upptäcka och ta del av de fina naturområdena och naturupplevelserna som finns i närområdet. Detta projekt kan således bidra till målet med en natur för rekreation och hälsa. Projektet sträcker sig tom 2020-12-31. Därefter kan mobilapplikationen behöva finansieras på annat vis.

Under våren har även arbetet med att slutföra vattenplanen inför remiss intensifierats, samt deltagande i utbyggnadsstrategi och strukturplaner, som leds av SBK.

LONA-projekt pågående

Skogspolicyn har varit ute på remiss och har antagits av KS.

Inom projektet "Skolnära natur" har Naturskolans pedagoger genomfört två personalutbildningar med personal från Wasaskolan, den delen är nu klar. Wasaskolans personal har lämnat önskemål på åtgärder i skolans närområde. Vi har gjort fältbesök med representant därifrån och ritat in platserna på en karta. Naturvården har kontaktat SBK – park angående tillstånd för dessa åtgärder. Projektet är tvåårigt och ska slutföras senast 2019-03-31.

"Guidebok till Södertäljes natur" har färdigställts i tryckt format. Boken lanserades under naturveckan som hölls på Södertäljebyrå. Vi hade många besökare under veckan som avslutades med korvgrillning i Friluftfrämjandets regi. Vi ska även se om den går att få som e-bok. Projektslut 2019-03-31.

Inom projektet "Kustleden Södertälje kommun" behöver vi vänta in ett besked ifrån markägaren av Brandalsund innan vi kan färdigställa kustleden. Leden ska gå mellan Södertälje tätort och Kulturcentrum i Järna. Projektet är tvåårigt och ska slutföras senast 2019-03-31.

Projektet "Fladdermusinvetering" som kommunekologen ansvarar för är ett samarbete mellan 9 södertörnskommuner genom Södertörnsekologerna. Projektet är tvåårigt med inventeringar under 2017 och 2018 och ska slutföras senast 2018-12-31.

Faunapassager för utter. Beviljat nytt LONA-projekt. Inventering av lämpliga platser har genomförts och två platser för åtgärder har pekats ut. Projektet är tvåårigt.

Naturcentrums och kommunekologens arbetsmål 2018

Mål	Status	Kommentar
• <i>Utveckla hagmarker</i>	Klart	Arbete har bland annat utförts i Vaskhushagen.
• <i>Restaurera och utveckla hagmark i Mora park</i>	Klar	Ev byta stängsel framöver.
• <i>Se över reservatsgränser</i>	Pågår	Påbörjad röjning av rågångar och gränsmarkering pågår i Lina.
• <i>Uppdatering av informationsskyltar</i>	Pågår	
• <i>9 aktiviteter för allmänheten genomförda 2018</i>	Pågår	8/9 aktiviteter genomförda
• <i>Pedagogisk naturvård</i>	Klar	Planering av aktivitet kring Bränningeån med Pershagens skola genomförd.
• <i>Anlägga bryggor för skolklasser vid norra Linasjön</i>		Kräver många tillstånd och vi har inte möjlighet att påbörja detta just nu.
• <i>Planera aktiviteter för allmänheten under 2018 och 2019</i>	Klart 2018	Ett program för vår och ett för hösten färdigställda. I höst planeras för 2019.
• <i>Framtagande av ny guidebok (LONA 2017-2018)</i>	Klart	Lanserades i april. Nytryck kommer att ske inom projektet.
• <i>Anlägga kustleden (LONA 2017-2018)</i>	Pågår	Klart med alla markägare utom Brandalsund.
• <i>Förbättra miljöerna kring Måsnaren</i>	Pågår	Provfiske genomfört. Utredning och projektering av våtmark genomförd.
• <i>Informationsmaterial om naturskolans verksamhet</i>		Ej påbörjad ännu
• <i>Framtagande Skogspolicy</i>	Pågår	Antagen MN och KS. KF under hösten.
• <i>Etablera samarbete med förskolan</i>	Klart	
• <i>Temautveckling</i>	Pågår	Nya teman planeras och utvecklas för hösten.
• <i>Framtagande av Faunapolicy</i>	Påbörjad	Möte genomfört med MN ordförande för diskussion kring innehåll och syfte.
• <i>Skolnära natur (LONA 2017-2018)</i>	Pågår	Utbildning av lärare är planerad, men ej genomförd ännu.
• <i>Naturkarta app (LONA 2018-2020)</i>		Påbörjas i höst. Det är en gratis-app som vi ska leverera bilder och texter till.
• <i>Hydrologisk restaurering av Kallforsån(2018-2019)</i>		
• <i>Faunapassager (LONA 2018-2019)</i>	Pågår	Inventering och planering genomförd.
• <i>Biotopdatabas del 2 (2018-2019)</i>	Pågår	
• <i>Fladdermusinventering (LONA 2017-2018)</i>	Pågår	

Förbättringsarbete och samverkan

Naturvårdarna har lagt stor fokus på Naturcentrums informations- och kommunikationsarbete. Förutom guideboken och Naturveckan har vi tagit fram nya foldrar till de områden som vi förvaltar. Hopvikbara 6-sidiga foldrar med mycket bilder och tydlig karta. Vi har även tagit fram och marknadsfört guideprogram för våra evenemang för vår och höst.

Naturskolans pedagoger har tagit fram lärarhandledningar till filmerna "Pick up the Spirit" i samband med kampanjen Håll Södertälje Rent.

Naturskolans pedagoger har etablerat ett samarbete med kommunens NTA (Natur och Teknik för Alla)-samordnare och deltagit i två fortbildningar kring detta material.

Friluftsförbundet har hyrt Naturskolan ett par helger för ledarutbildning. De har också lånat torpet Larslund två veckor för sin sommaraktivitet för barn och ungdomar. Friluftsförbundets lokalgrupper har också använt Larslund för övernattningar och de har haft en fladdermuskväll vid Linasjön med hjälp av naturskolan.

6. Administration och ledning

Digitalisering

Införa nytt verksamhetsystem

Miljökontoret har gått över till det nya verksamhetssystemet Castor från och med 2018-03-12. Data från det gamla systemet Ecos har konverterats till det nya systemet. Införandeprojektet pågår fortfarande, det kvarstår rättelser efter konverteringen samt en del kodning och funktioner som inte är på plats än.

E-arkiv

Arbetet med att lägga över data i e-arkivet har gått långsamt framåt under våren. Det har framkommit nya tekniska problem vilket gör att inläsningen måste göras om i vissa delar. Det gäller steg ett, med data från 2016 och äldre. Steg två i e-arkiveringen blir att lägga över resterande data från Ecos, från år 2017-2018, vilket kvarstår att göra. Samtidigt har vi initierat arbetet med att ansluta det nya systemet Castor till e-arkivet. Avsikten är att gå över till digital arkivering så snart som möjligt, och därmed upphöra att arkivera på papper.

Samverkan

Mk tar emot en extratjänst inom administrationen under perioden februari-augusti. (Dvs en tjänst med stöd av arbetsmarknadssatsningen "Extratjänst")

Samverkan sker inom miljösamverkan Stockholm, miljöchefsnätverket på SKL och nätverk med miljöchefer på Södertörn.

Övrigt

Omställningen vid systembytet har gjort att administrativa uppgifter tagit längre tid än normalt eller fått vänta och släpar efter i vissa delar. Bland annat kan vi ännu inte fakturera från det nya systemet. Handläggningen löper på under tiden. Fakturor i vårens ärenden kan därför komma att skickas ut en eller flera månader efter att ärendet slutförts.

Förbättringsarbete

Vi har mycket att lära om hur det nya verksamhetssystemet fungerar, och det är många nya rutiner som ska etableras.

Agenda 2030

Kontoret har under våren arbetat med Agenda 2030 och hur vårt arbete bidrar till att nå dessa utvecklingsmål.